

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT

HỒ SỸ TRUNG

**BẢO VỆ QUYỀN CỦA LAO ĐỘNG CHƯA THÀNH NIÊN
THEO PHÁP LUẬT VIỆT NAM, QUA THỰC TIỄN
TỈNH QUẢNG TRỊ**

Chuyên ngành: Luật Kinh tế

Mã số: 838 01 07

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT HỌC

QUẢNG TRỊ, năm 2020

Công trình được hoàn thành tại:

Trường Đại học Luật, Đại học Huế

Người hướng dẫn khoa học: **TS. Cao Đình Lành**

Phản biện 1:

Phản biện 2:

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Tình hình nghiên cứu đề tài.....	2
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	3
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	4
5. Cơ sở phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu.....	4
6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	5
7. Bố cục của luận văn.....	5
Chương 1. NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ BẢO VỆ QUYỀN CỦA LAO ĐỘNG CHƯA THÀNH NIÊN	6
1.1. Khái niệm, đặc điểm về lao động chưa thành niên	6
1.1.1. Khái niệm về lao động chưa thành niên.....	6
1.1.2. Đặc điểm về lao động chưa thành niên	6
1.2. Phân loại lao động chưa thành niên.....	6
1.3. Khái niệm về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.....	7
1.4. Nguyên tắc điều chỉnh pháp luật đối với lao động chưa thành niên. 7	
1.5. Nội dung các cách thức, biện pháp bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.....	7
1.6. Các yếu tố ảnh hưởng đến việc bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên.....	7
Kết luận chương 1.....	8
Chương 2. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN VỀ BẢO VỆ QUYỀN CỦA LAO ĐỘNG CHƯA THÀNH NIÊN TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ	9
2.1. Thực trạng pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên... 9	
2.1.1. Bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên bằng việc ghi nhận đầy đủ quyền của lao động chưa thành niên	9
2.1.2. Bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên bằng việc quy định pháp luật về trách nhiệm người sử dụng lao động khi sử dụng lao động chưa thành niên.....	10
2.1.3. Bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên thông qua các thiết chế quản lý nhà nước	11
2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị.....	12
2.2.1. Khái quát về tình hình lao động, việc làm ở tỉnh Quảng Trị	12
2.2.2. Tình hình thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lao động chưa thành niên trên địa bàn tỉnh Quảng Trị.....	13

2.2.3. Nguyên nhân của những hạn chế, vướng mắc	13
Kết luận chương 2	14
Chương 3. ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ TỔ CHỨC THỰC HIỆN VỀ BẢO VỆ QUYỀN CỦA LAO ĐỘNG CHƯA THÀNH NIÊN TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ.....	16
3.1 Định hướng hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị	16
3.1.1. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị phải quán triệt sâu sắc và thể chế hoá đầy đủ các đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về bảo vệ người lao động nói chung và lao động chưa thành niên nói riêng	16
3.1.2. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị phải đáp ứng yêu cầu từ hội nhập kinh tế quốc tế	16
3.1.3. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị phải đảm bảo tính hợp hiến, hợp pháp, tính thống nhất, đồng bộ, khả thi trong hệ thống pháp luật	16
3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị	16
3.2.1. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên	16
3.2.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị.....	16
Kết luận chương 3	17
KẾT LUẬN	19

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong thời gian qua, Đảng và Nhà nước luôn quan tâm đến việc xây dựng chế độ, chính sách về lao động để đảm bảo quyền tốt nhất cho người lao động nói chung và người lao động chưa thành niên nói riêng tạo điều kiện để họ phát triển về mọi mặt. Thực hiện nhiệm vụ này, hệ thống pháp luật Việt Nam, pháp luật lao động nói riêng đã có những đóng góp quan trọng trong việc hoàn thiện cơ sở pháp lý nhằm bảo đảm, bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên. Trong nhiều năm qua Việt Nam đã rất nỗ lực chuyển hóa các quy định của các điều ước quốc tế về quyền con người, về người lao động chưa thành niên vào các quy định tại Bộ luật Dân sự 2015, Bộ luật Lao động 2012... đã tạo được chuyển biến thật sự mạnh mẽ và rõ rệt hệ thống pháp luật, chính sách đối với người lao động chưa thành niên trong việc nâng cao đời sống vật chất, tinh thần (về tiền lương và thu nhập, bảo hiểm xã hội, nơi sinh hoạt văn hóa,...) tương xứng với những thành quả của công cuộc xây dựng, phát triển đất nước và những đóng góp của người lao động chưa thành niên.

Tuy nhiên, sau một thời gian thực hiện các quy định pháp luật về người lao động chưa thành niên cho thấy, tình trạng sử dụng lao động chưa thành niên làm những công việc nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm hoặc chỗ làm việc, công việc ảnh hưởng xấu tới nhân cách của họ, hoặc không bảo đảm điều kiện làm việc, an toàn lao động, vệ sinh lao động phù hợp với lứa tuổi...vẫn thường xuyên xảy ra. Bên cạnh đó, người lao động chưa thành niên cũng không nắm vững quyền và nghĩa vụ của mình được quy định trong pháp luật lao động nên cũng không có đòi hỏi, yêu cầu gì.

Thực tiễn tại tỉnh Quảng Trị cho thấy, các cơ quan, ban, ngành đã có rất nhiều nỗ lực liên quan đến việc phòng ngừa, giảm thiểu lao động chưa thành niên như hoàn thiện chính sách đến triển khai có hiệu quả các chương trình, dự án về bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên. Tuy nhiên vấn đề phòng ngừa và giảm thiểu nguy cơ người sử dụng lao động sử dụng người lao động chưa thành niên không đúng quy định của pháp luật vẫn còn phổ biến.

Do vậy, tôi chọn đề tài “Bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên theo pháp luật Việt Nam, qua thực tiễn tỉnh Quảng Trị” làm đề tài luận văn thạc sĩ Luật Kinh tế theo định hướng ứng dụng.

2. Tình hình nghiên cứu đề tài

Vấn đề bảo vệ quyền của người lao động nói chung và quyền của lao động chưa thành niên nói riêng trong thời gian gần đây đã thu hút được sự quan tâm, nghiên cứu của nhiều cơ quan, ban ngành, các nhà khoa học cũng như các cơ sở đào tạo luật. Nhiều hội nghị, hội thảo, các công trình nghiên cứu khoa học, các bài viết có liên quan đến vấn đề này, có thể kể đến:

Thứ nhất, nhóm các công trình nghiên cứu những vấn đề chung về người lao động, có thể kể đến: Luận án tiến sĩ luật học (2006), *Pháp luật lao động đối với vấn đề bảo vệ người lao động trong điều kiện kinh tế thị trường ở Việt Nam*, của Nguyễn Thị Kim Phụng, Trường Đại học Luật Hà Nội; Luận văn thạc sĩ luật học (2014), *Bảo vệ người lao động trong lĩnh vực việc làm, tiền lương trong pháp luật lao động Việt Nam – Thực tiễn tại thành phố Đà Nẵng* của Lê Thị Kim Thương, Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội;... đã đưa ra quan niệm người lao động hiểu theo nghĩa rộng bao gồm tất cả những người thuộc giới lao động trong xã hội; theo nghĩa hẹp là người làm công cho các doanh nghiệp, cơ quan tổ chức, cá nhân gia đình trên cơ sở hợp đồng lao động. Đồng thời, đã hệ thống hóa và làm rõ một số vấn đề lý luận về bảo đảm quyền của người lao động.

Thứ hai, nhóm công trình nghiên cứu về người lao động chưa thành niên có liên quan trực tiếp đến đề tài như: các bài viết trong Kỷ yếu Hội thảo *Quyền của người chưa thành niên trong Bộ luật Lao động* (sửa đổi) ngày 23/4/2019 do Hội Bảo vệ quyền trẻ em Việt Nam, Quỹ Nhi đồng Liên Hợp quốc (Unicef) đã tổ chức tại Hà Nội; luận văn thạc sĩ luật học “*Pháp luật về bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên ở Việt Nam*” của tác giả Lê Thị Huyền Trang, Khoa Luật - Đại học Quốc gia Hà Nội, năm 2008; luận văn thạc sĩ luật học “*Các công ước quốc tế về lao động trẻ em và các vấn đề đặt ra với Việt Nam*” của tác giả Nguyễn Hoàng Phương, Khoa Luật - Đại học Quốc gia Hà Nội, năm 2009; luận văn thạc sĩ luật học “*Pháp luật về lao động trẻ em và thực tiễn thực hiện ở tỉnh Nghệ An*” của tác giả Hồ Thị Nga, trường Đại học Luật Hà Nội, năm 2012; luận văn thạc sĩ luật học của tác giả Nguyễn Thị Nhân “*Lao động chưa thành niên theo pháp luật lao động Việt Nam hiện nay*”, năm 2016, Học viện Khoa học xã hội - Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam... Các bài viết đăng ở tạp chí như: “*Lao động trẻ em và vấn đề vi phạm pháp luật đối với lao động trẻ em*” của tác giả Đỗ Thị Dung đăng trên tạp chí Luật học số 2 năm 2012; “*Phòng, chống bạo lực đối với trẻ em và lao động trẻ em - Pháp luật và thực tiễn*” của tác giả Đỗ Ngân

Bình đăng trên Tạp chí Luật học số 2 năm 2009; "*Pháp luật quốc tế về tuyển dụng, sử dụng lao động trẻ em*" của tác giả Trần Thắng Lợi đăng trên Tạp chí nghiên cứu lập pháp, số 4 năm 2012... và một số bài viết có liên quan đến tình hình sử dụng lao động chưa thành niên ở Việt Nam nói chung và tỉnh Quảng trị nói riêng được đăng ở trên các trang web như: <https://nhandan.com.vn/hangthang/item/41210102-khoang-trong-can-lap-day.html>, Thứ Tư, 14/08/2019, 15:03:56; ...

Tóm lại, qua việc phân tích giá trị của các kết quả thu được trong các công trình trên, luận văn đã kế thừa được những kết quả của những nhà khoa học đi trước như: Nguyên tắc điều chỉnh pháp luật đối với lao động chưa thành niên; một số giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên, tuy chưa đặt trong tổng thể về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên nhưng có giá trị cung cấp thêm nguồn tư liệu để tác giả nghiên cứu hoàn thiện bộ phận pháp luật này.

Những vấn đề tiếp tục nghiên cứu của luận văn là:

- Nghiên cứu về những cách thức, biện pháp bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.

- Nghiên cứu thực trạng pháp luật về bảo vệ quyền của quyền của lao động chưa thành niên phù hợp với tình hình Việt Nam hiện nay.

- Nghiên cứu thực tiễn thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị.

- Nghiên cứu các giải pháp nhằm hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu những vấn đề lý luận và các quy định của pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên, thực tiễn thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị để từ đó phân tích, đánh giá, tổng hợp nhằm tìm ra các giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Làm sáng tỏ khái niệm và đặc điểm về lao động chưa thành niên; Khái niệm về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.

- Làm sáng tỏ các cách thức, biện pháp bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên;

- Phân tích, đánh giá thực trạng và thực tiễn thực hiện các cách thức, biện pháp bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên để chỉ ra những kết quả đạt được cũng như những tồn tại, hạn chế và luận giải nguyên nhân của chúng;

- Đề xuất các giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên nói chung và tỉnh Quảng Trị nói riêng.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu của đề tài là các quy định của pháp luật về lao động chưa thành niên; các Nghị quyết, chính sách ban hành của Đảng, Nhà nước, tỉnh Quảng Trị về người lao động chưa thành niên.

- Công ước quốc tế về quyền trẻ em mà Việt Nam đã cam kết thực hiện.

- Thực tiễn thực hiện bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Về không gian: lý luận và thực tiễn về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.

- Địa bàn nghiên cứu: tỉnh Quảng Trị.

- Về thời gian: từ năm 2016 đến nay.

5. Cơ sở phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu

5.1. Phương pháp luận nghiên cứu

Luận văn được thực hiện trên cơ sở của phương pháp luận là phép biện chứng duy vật; quan điểm đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.

5.2. Phương pháp nghiên cứu

Để triển khai luận văn, tác giả đã sử dụng đồng bộ một số các phương pháp nghiên cứu cụ thể sau đây:

Phương pháp lịch sử khảo cứu các nguồn tư liệu, đặc biệt là các tư liệu về pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên; các Báo cáo của sở, ban ngành tỉnh Quảng Trị, ...

Phương pháp phân tích các quy phạm của luật thực định có liên quan đến tên đề tài của luận văn.

Phương pháp tổng hợp các quan điểm khác nhau về nhận thức khoa học xung quanh các khái niệm, các quy phạm pháp lý có liên quan đến bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.

Phương pháp thống kê các số liệu thực tiễn trong quá trình áp dụng các quy phạm có liên quan đến tên đề tài của luận văn.

Phương pháp so sánh luật học nhằm đối chiếu với các quy định pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.

6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài

- Về mặt khoa học, luận văn góp phần làm sáng tỏ thêm các vấn đề lý luận về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên và thực tiễn thực hiện tại tỉnh Quảng Trị. Những nghiên cứu, đề xuất của luận văn góp phần vào việc hoàn thiện pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị.

- Về mặt thực tiễn, kết quả nghiên cứu của luận văn sẽ là tài liệu tham khảo trong các cơ sở đào tạo luật và các cơ quan ban ngành có liên quan tại tỉnh Quảng Trị.

7. Bố cục của luận văn

Với mục đích, phạm vi nghiên cứu đã được xác định như trên, luận văn được xây dựng theo bố cục như sau:

Phần mở đầu

Chương 1: Những vấn đề lý luận pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên.

Chương 2: Thực trạng pháp luật và thực tiễn về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị.

Chương 3: Định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị.

Chương 1

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ BẢO VỆ QUYỀN CỦA LAO ĐỘNG CHƯA THÀNH NIÊN

1.1. Khái niệm, đặc điểm về lao động chưa thành niên

1.1.1. Khái niệm về lao động chưa thành niên

Kế thừa những quy định vừa nêu trên, BLLĐ 2012 đã dành Mục 1 của Chương XI với 05 điều (từ Điều 161 đến Điều 165) để quy định riêng về chế độ lao động đối với người chưa thành niên, nhằm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của những người lao động này khi tham gia quan hệ lao động¹.

BLLĐ 2012 không đưa ra định nghĩa về lao động trẻ em mà chỉ định nghĩa về lao động chưa thành niên, theo đó: Người lao động chưa thành niên là người lao động dưới 18 tuổi². Trong khi Luật Trẻ em 2016 quy định: Trẻ em là người dưới mười sáu tuổi³. Như vậy, pháp luật lao động Việt Nam đã bao hàm lao động trẻ em trong khái niệm người lao động chưa thành niên.

1.1.2. Đặc điểm về lao động chưa thành niên

Thứ nhất, lao động chưa thành niên - lao động đặc thù

Thứ hai, việc thực hiện và bảo vệ các quyền của lao động chưa thành niên đa phần là do bố mẹ, người đại diện hợp pháp của họ thực hiện

Thứ ba, người sử dụng lao động chỉ được sử dụng lao động chưa thành niên vào những công việc phù hợp với sức khỏe để đảm bảo sự phát triển thể lực, trí lực, nhân cách và có trách nhiệm quan tâm chăm sóc người lao động chưa thành niên về các mặt lao động tiền lương sức khỏe, học tập trong quá trình lao động.

1.2. Phân loại lao động chưa thành niên

Việc phân loại lao động chưa thành niên có thể dựa trên các tiêu chí khác nhau như độ tuổi, giới tính, trình độ chuyên môn... Dưới góc độ pháp lý, lao động chưa thành niên được phân loại căn cứ vào độ tuổi, theo đó, lao động chưa thành niên được phân thành 02 nhóm: nhóm

¹ BLLĐ 2019 (có hiệu lực từ ngày 1/1/2021) quy định từ Điều 143 đến Điều 147.

² Điều 161 BLLĐ 2012.

³ Điều 1 Luật Trẻ em 2016.

người lao động từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi và nhóm người lao động dưới 15 tuổi⁴.

1.3. Khái niệm về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên

Theo cách hiểu thông thường trong tiếng Việt, “bảo vệ” có nghĩa là chống lại mọi sự xâm phạm để giữ cho luôn luôn được nguyên vẹn⁵. Như vậy, khái niệm bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên được hiểu là ngăn chặn mọi sự xâm hại có thể xảy ra đối quyền của lao động chưa thành niên khi tham gia quan hệ lao động.

1.4. Nguyên tắc điều chỉnh pháp luật đối với lao động chưa thành niên⁶

Một là, tôn trọng quyền được tham gia quan hệ lao động của người lao động chưa thành niên

Hai là, bảo vệ người lao động chưa thành niên thông qua các tiêu chuẩn tối thiểu (về quyền, lợi ích) và tối đa (về nghĩa vụ) trên cơ sở độ tuổi đồng thời khuyến khích các thoả thuận có lợi hơn cho người lao động chưa thành niên so với quy định của pháp luật

Ba là, bảo vệ người lao động chưa thành niên trong mối tương quan với bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người sử dụng lao động

1.5. Nội dung các cách thức, biện pháp bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên

Thứ nhất, bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên bằng việc ghi nhận đầy đủ các quyền của lao động chưa thành niên

Thứ hai, bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên bằng việc quy định về trách nhiệm người sử dụng lao động khi sử dụng lao động chưa thành niên

Thứ ba, bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên thông qua các thiết chế quản lý nhà nước

1.6. Các yếu tố ảnh hưởng đến việc bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên

Yếu tố pháp luật.

⁴ Trần Thắng Lợi (2012), *Pháp luật quốc tế về tuyển dụng, sử dụng lao động trẻ em*, Tạp chí nghiên cứu lập pháp, số 4, tr.56-61.

⁵ Hoàng Phê (chủ biên, 2007), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Đà Nẵng, tr.37.

⁶ Nguyễn Thị Nhàn (2016), *Lao động chưa thành niên theo pháp luật lao động Việt Nam hiện nay*, Luận văn thạc sĩ Luật học, Học viện Khoa học xã hội - Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, tr.18-19.

Yếu tố trình độ phát triển kinh tế, văn hoá xã hội, khả năng tài chính và cơ sở vật chất của Nhà nước, của xã hội.

Các yếu tố bên ngoài.

Nhận thức của các chủ thể tham gia quan hệ lao động.

Kết luận chương 1

Qua nghiên cứu chương 1 của luận văn, chúng tôi rút ra một số kết luận sau:

Một là, lao động chưa thành niên là người lao động dưới 18 tuổi. Lao động chưa thành niên có thể chia thành 2 nhóm là: người lao động dưới 15 tuổi (lao động trẻ em); người lao động từ đủ 15 đến dưới 18 tuổi.

Hai là, khái niệm bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên được hiểu là ngăn chặn mọi sự xâm hại có thể xảy ra đối quyền của lao động chưa thành niên khi tham gia quan hệ lao động.

Ba là, các cách thức, biện pháp bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên, bao gồm:

Bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên bằng việc ghi nhận đầy đủ các quyền của lao động chưa thành niên

Bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên bằng việc quy định về trách nhiệm người sử dụng lao động khi sử dụng lao động chưa thành niên.

Bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên thông qua các thiết chế quản lý nhà nước.

Bốn là, các yếu tố ảnh hưởng đến việc bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên, bao gồm:

Yếu tố pháp luật.

Yếu tố trình độ phát triển kinh tế, văn hoá xã hội, khả năng tài chính và cơ sở vật chất của Nhà nước, của xã hội.

Các yếu tố bên ngoài.

Chương 2

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN VỀ BẢO VỆ QUYỀN CỦA LAO ĐỘNG CHƯA THÀNH NIÊN TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ

2.1. Thực trạng pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên

2.1.1. Bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên bằng việc ghi nhận đầy đủ quyền của lao động chưa thành niên

Quyền của người lao động được quy định chủ yếu trong Hiến pháp 2013, Bộ luật Lao động 2012, Luật Việc làm 2013, Bảo hiểm xã hội 2014, Luật Công đoàn 2012, Luật An toàn, vệ sinh lao động 2015 và các văn bản hướng dẫn thi hành các Luật trên và các quyền khác được quy định trong Thỏa ước lao động, nội quy lao động của các doanh nghiệp. Ngoài ra, Bộ luật Hình sự 2015 (sửa đổi, bổ sung 2017) và Bộ luật Dân sự 2015 cũng có các quy định nhằm đảm bảo quyền của người lao động. Cụ thể, Bộ luật Dân sự với các quy định về các nguyên tắc cơ bản trong giao dịch dân sự và các phương thức mà người lao động có thể sử dụng để bảo vệ các quyền và lợi ích hợp pháp của mình bị xâm hại đã tạo ra cơ sở pháp lý khá thuận lợi cho người lao động bảo vệ quyền lợi của mình. Bộ luật Hình sự 2015 (sửa đổi, bổ sung 2017) đã bổ sung một số quy định theo hướng bảo vệ quyền lợi người lao động. Theo đó, người sử dụng lao động nếu đơn phương buộc thôi việc, sa thải người lao động trái quy định của pháp luật có thể bị truy cứu trách nhiệm hình sự. Hình phạt đối với tội danh này là có thể bị phạt tiền (tối đa đến 200 triệu đồng), phạt cải tạo không giam giữ đến 1 năm hoặc phạt tù đến 3 năm, ngoài ra người phạm tội có thể bị cấm đảm nhiệm chức vụ đến 5 năm (Điều 162, Bộ luật Hình sự 2015 sửa đổi bổ sung 2017).

Điều này cho thấy, pháp luật về bảo đảm quyền của người lao động nói chung và lao động chưa thành niên nói riêng tồn tại ở nhiều văn bản luật khác nhau mà cụ thể nhất là tại Bộ luật Lao động 2012.

Người chưa thành niên khi lao động hợp pháp cũng có đầy đủ các quyền của người lao động thành niên. Ngoài ra, pháp luật lao động còn quy định riêng đối với đối tượng đặc biệt này⁷. Theo đó, lao động chưa thành niên chỉ được làm công việc phù hợp với sức khỏe để bảo đảm sự phát triển thể lực, trí lực, nhân cách.

⁷ Xem Điều 161 đến Điều 165 BLLĐ 2012 (Điều 143 đến Điều 147 BLLĐ 2019).

Tóm lại, qua đánh giá thực trạng về các quy định pháp luật về quyền của lao động chưa thành niên cho thấy vấn đề quyền của của lao động chưa thành niên đã từng bước được hoàn chỉnh và khẳng định là ngày càng được quan tâm, được thể chế hoá vào hầu hết các ngành luật. BLLĐ 2012 đã đưa ra các nguyên tắc, điều kiện chặt chẽ về sử dụng lao động chưa thành niên; quy định về các công việc và nơi làm việc cấm sử dụng lao động là người thành niên phù hợp với quy định của Công ước. Tuy nhiên, BLLĐ 2012 mới chỉ đưa ra quy định về thời giờ làm việc đối với người dưới 15 tuổi nói chung mà không có quy định về thời giờ làm việc đối với người dưới 13 tuổi. Đồng thời, không có quy định cụ thể về thời gian làm thêm của người từ đủ 15 tuổi đến dưới 18 tuổi.

2.1.2. Bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên bằng việc quy định pháp luật về trách nhiệm người sử dụng lao động khi sử dụng lao động chưa thành niên

Để tránh trường hợp người sử dụng lao động lạm dụng sự non nớt và chưa hiểu biết pháp luật của các em, Bộ luật Lao động năm 2012 và các văn bản hướng dẫn cũng đã có những quy định cụ thể khi người lao động dưới 15 tuổi ký kết hợp đồng lao động với người sử dụng lao động. Theo đó, người sử dụng lao động chỉ được sử dụng người lao động chưa thành niên vào những công việc phù hợp với sức khoẻ để bảo đảm sự phát triển thể lực, trí lực, nhân cách và có trách nhiệm quan tâm chăm sóc người lao động chưa thành niên về các mặt lao động, tiền lương, sức khoẻ, học tập trong quá trình lao động. Không được sử dụng lao động chưa thành niên làm những công việc nặng nhọc, độc hại, nguy hiểm hoặc chỗ làm việc, công việc ảnh hưởng xấu tới nhân cách của họ theo danh mục do Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội chủ trì phối hợp với Bộ Y tế ban hành. Đồng thời, phải tuân thủ các quy định tại khoản 2 Điều 162 của Bộ luật Lao động 2012.

Luật cũng quy định rõ trách nhiệm của người sử dụng lao động đối với lao động bị tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp⁸.

Người sử dụng lao động phải tổ chức tự kiểm tra việc chấp hành pháp luật lao động tại cơ sở của mình ít nhất một (01) lần trong năm nhằm đánh giá mức độ tuân thủ pháp luật lao động và có giải pháp cải tiến việc tuân thủ. Hoạt động tự kiểm tra⁹.

⁸ Xem Điều 38 BLLĐ 2012.

⁹ Thông tư số 17/2018/TT-BLĐTBXH của Bộ Lao động Thương binh và Xã hội ban hành ngày 17/10/2018, quy định về tự kiểm tra việc thực hiện pháp luật lao động của doanh nghiệp.

2.1.3. Bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên thông qua các thiết chế quản lý nhà nước

Theo quy định quản lý nhà nước về lao động bao gồm những nội dung chủ yếu sau đây: Ban hành và tổ chức thực hiện văn bản quy phạm pháp luật về lao động; theo dõi, thống kê, cung cấp thông tin về cung cầu và sự biến động cung cầu lao động; quyết định chính sách, quy hoạch, kế hoạch về nguồn nhân lực, dạy nghề, phát triển kỹ năng nghề, xây dựng khung trình độ nghề quốc gia, phân bố và sử dụng lao động toàn xã hội. Quy định danh mục những nghề chỉ được sử dụng lao động đã qua đào tạo nghề hoặc có chứng chỉ kỹ năng nghề quốc gia; tổ chức và tiến hành nghiên cứu khoa học về lao động, thống kê, thông tin về lao động và thị trường lao động, về mức sống, thu nhập của người lao động; xây dựng các cơ chế, thiết chế hỗ trợ phát triển quan hệ lao động hài hòa, ổn định và tiến bộ; thanh tra, kiểm tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo và xử lý vi phạm pháp luật về lao động; giải quyết tranh chấp lao động theo quy định của pháp luật; hợp tác quốc tế về lao động¹⁰.

Hệ thống quản lý hoạt động của Nhà nước được đảm bảo thực hiện bằng quyền lực nhà nước thông qua hệ thống các cơ quan quản lý nhà nước về lao động, cụ thể: Chính phủ thống nhất quản lý nhà nước về lao động trong phạm vi cả nước; Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội chịu trách nhiệm trước Chính phủ thực hiện quản lý nhà nước về lao động; Bộ, cơ quan ngang bộ trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm thực hiện và phối hợp với Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội trong quản lý nhà nước về lao động; Ủy ban nhân dân các cấp thực hiện quản lý nhà nước về lao động trong phạm vi địa phương mình¹¹.

Nhằm phục vụ cho hoạt động quản lý, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người lao động nói chung và lao động chưa thành niên nói riêng, BLLĐ 2012 quy định: thanh tra Sở Lao động - Thương binh và Xã hội thanh tra việc chấp hành các quy định pháp luật về lao động; điều tra tai nạn lao động và những vi phạm an toàn lao động, vệ sinh lao động; tham gia hướng dẫn áp dụng hệ thống tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật về điều kiện lao động, an toàn lao động, vệ sinh lao động; giải quyết khiếu nại, tố cáo về lao động theo quy định của pháp luật; xử lý

¹⁰ Điều 235 BLLĐ 2012.

¹¹ Điều 236 BLLĐ 2012.

theo thẩm quyền và kiến nghị các cơ quan có thẩm quyền xử lý các vi phạm pháp luật về lao động¹².

Ở Việt Nam, Nhà nước quy định các biện pháp chế tài đối với các hành vi vi phạm pháp luật lao động chủ yếu là chế tài hành chính (bằng các hình thức xử phạt chính và các hình thức xử lý bổ sung, các biện pháp khắc phục hậu quả). Trường hợp hành vi vi phạm của các chủ thể có liên quan có dấu hiệu cấu thành tội phạm, cơ quan thanh tra chuyên hồ sơ sang cơ quan có thẩm quyền để truy tố trước pháp luật.

2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị

2.2.1. Khái quát về tình hình lao động, việc làm ở tỉnh Quảng Trị

Trên địa bàn tỉnh gồm 3 dân tộc chính là dân tộc Kinh (chiếm 87,13%) Vân Kiều (chiếm 10,47%), Pa Cô (chiếm 2,14%), các dân tộc còn lại chiếm 0,26%. Đồng bào dân tộc thiểu số tập trung chủ yếu ở hai huyện Đa Krông, Hướng Hoá và một số xã thuộc các huyện Gio Linh, huyện Vĩnh Linh, huyện Cam Lộ¹³. Tỉnh Quảng Trị có 53 ngành nghề, làng nghề, làng nghề truyền thống [xem Phụ lục].

Đến tháng 12/2017, Quảng Trị có 181.560 trẻ em dưới 16 tuổi chiếm 29,44% dân số. Trong đó có khoảng 34 ngàn trẻ em sống ở vùng miền núi, là người dân tộc thiểu số, tập trung chủ yếu tại các huyện Hướng Hóa, Đakrông, Cam Lộ, Vĩnh Linh, Gio Linh. Trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt có số lượng khá đông, trên 20.000 cháu (chiếm 11% số trẻ em toàn tỉnh). Trong năm 2017, trẻ em trong các gia đình nghèo có 16.550 em, trẻ mồ côi không nơi nương tựa có 342 em, trẻ khuyết tật có 3.803 em, trẻ bị xâm hại tình dục 06 em, trẻ em tảo hôn 175 em, trẻ em làm trái pháp luật là 49 em¹⁴...

¹² Điều 237 BLLĐ 2012.

¹³ <http://tinhuyluongquangtri.vn/-tong-ket-cong-tac-tong-dieu-tra-dan-so-va-nha-o-nam-2019,22/10/2019>.

¹⁴ Sở Lao động Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Trị, Báo cáo số 3685 BC-SLĐTBXH-BVCSTE&BDG ngày 21 tháng 12 năm 2017, *Kết quả công tác trẻ em và bình đẳng giới năm 2017, kế hoạch công tác năm 2018* (Truy cập tại: <http://truongleduan.quangtri.gov.vn/vi/hoat-dong-khoa-hoc/Nghien-cuu-trao-doi/ghi-nhan-nhung-ket-qua-dat-duoc-trong-cong-tac-cham-soc-giao-duc-va-bao-ve-tre-em-tai-tinh-quang-tri-hien-nay-214.html>, Thứ bảy - 18/08/2018 08:42).

2.2.2. Tình hình thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lao động chưa thành niên trên địa bàn tỉnh Quảng Trị

Xác định tầm quan trọng của công tác bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em, những năm qua, các cấp ủy đảng, chính quyền, cơ quan, ban, ngành trên địa bàn tỉnh Quảng Trị luôn chú trọng thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về trẻ em, xác định đây là nhiệm vụ quan trọng trong kế hoạch phát triển kinh tế- xã hội của địa phương. Ủy ban nhân dân tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 4158/KH-UBND ngày 10/10/2016 về thực hiện chương trình bảo vệ trẻ em giai đoạn 2016-2020 với mục tiêu đảm bảo cho mọi trẻ em được bảo vệ, được sống trong môi trường an toàn, lành mạnh, giảm nguy cơ rơi vào hoàn cảnh đặc biệt; chú trọng bảo vệ trẻ em để không bị xâm hại; trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt được trợ giúp kịp thời, chăm sóc để phục hồi, hòa nhập cộng đồng và có cơ hội phát triển; Kế hoạch số 510/KH - SLĐTBXH ngày 25/3/2019 của Sở Lao động -Thương binh và Xã hội tỉnh Quảng Trị về việc tổ chức tập huấn, tuyên truyền Luật Trẻ em, Nghị định 56 và các văn bản liên quan khác. Đồng thời, tổ chức nhiều hoạt động thiết thực nhằm tạo môi trường, điều kiện thuận lợi để trẻ em được chăm sóc, học tập và bảo đảm các quyền cơ bản như: mô hình bảo vệ trẻ em từ cộng đồng thông qua Lập quy ước bảo vệ trẻ em tại thôn, bản, xây dựng sổ quản lý trẻ em đến từng hộ gia đình...

Trong bối cảnh của tỉnh Quảng Trị, khi kinh tế hộ gia đình còn chiếm tỷ trọng lớn, thị trường lao động chưa phát triển, đời sống của một bộ phận người dân còn thấp, do vậy hiện vẫn còn rất nhiều trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, trẻ em có nguy cơ rơi vào hoàn cảnh đặc biệt và sống trong các gia đình hộ nghèo sớm phải bươn chải mưu sinh¹⁵.

Tại Quảng Trị, tuy không có con số thống kê cụ thể về sự lạm dụng sức lao động hoặc vi phạm pháp luật nghiêm trọng trong việc sử dụng lao động chưa thành niên nhưng điều dễ nhận thấy, lao động chưa thành niên của tỉnh tập trung vào các công việc chính là làm ở các làng nghề, làng nghề truyền thống.

2.2.3. Nguyên nhân của những hạn chế, vướng mắc

Một là, về quy định của pháp luật

Hai là, về thanh tra, kiểm tra và xử lý các vi phạm liên quan đến lao động chưa thành niên

¹⁵ Hai huyện có tỷ lệ đồng bào dân tộc thiểu số cao nhất là Đakrông và Hướng Hóa đều có tỷ lệ trẻ lao động sớm.

Ba là, đội ngũ làm công tác bảo vệ chăm sóc trẻ em hiện nay còn thiếu và chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ do cán bộ cấp huyện, thị xã, thành phố và xã, phường, thị trấn chỉ có 01 người nhưng lại kiêm nhiệm nhiều công việc nên việc theo dõi và thực hiện các hoạt động liên quan đến trẻ em một số địa phương vẫn còn hạn chế; ở cấp thôn, bản, khu phố không có cộng tác viên trẻ em, vì vậy rất khó khăn trong việc chỉ đạo, nắm bắt thông tin ở cơ sở, nhất là các vấn đề lao động nặng nhọc, bạo lực, xâm hại trẻ em.

Bốn là, nhận thức của gia đình các em còn hạn chế. Nhiều bậc phụ huynh vẫn cho rằng con mình giúp đỡ gia đình chứ không phải là lao động trẻ em, nên không bị cấm.

Năm là, hoạt động truyền thông nhằm nâng cao nhận thức và thay đổi hành vi của cộng đồng cũng chưa thật sự hiệu quả.

Kết luận chương 2

Từ việc nghiên cứu về thực trạng và thực tiễn thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị, chúng tôi rút ra một số kết luận như sau:

1. Quyền của người lao động được quy định chủ yếu trong Hiến pháp 2013, Bộ luật Lao động 2012, Luật Việc làm 2013, Bảo hiểm xã hội 2014, Luật Công đoàn 2012, Luật An toàn, vệ sinh lao động 2015 và các văn bản hướng dẫn thi hành các Luật trên và các quyền khác được quy định trong Thỏa ước lao động, nội quy lao động của các doanh nghiệp. Ngoài ra, Bộ luật Hình sự 2015 (sửa đổi, bổ sung 2017) và Bộ luật Dân sự 2015 cũng có các quy định nhằm đảm bảo quyền của người lao động. Ngoài những quyền và nghĩa vụ thông thường như mọi lao động khác khi tham gia quan hệ lao động, lao động chưa thành niên được hưởng thêm những quy định ngoại lệ khác của pháp luật lao động. Đây là những quy định nhằm giúp họ khắc phục những khó khăn khách quan trong quá trình tìm việc, tham gia quan hệ lao động hay chấm dứt hợp đồng lao động. Điều này cũng thể hiện quan điểm nhân văn của Nhà nước Việt Nam trong chính sách lao động việc làm.

2. Pháp luật Việt Nam đã có những quy định rất cụ thể, chi tiết về việc sử dụng lao động chưa thành niên, từ độ tuổi đến thời gian và loại công việc cho phép, bảo đảm điều kiện, vệ sinh, an toàn lao động phù hợp lứa tuổi. Tuy nhiên, thực tế, không ít người sử dụng lao động khi tuyển dụng thường không thực hiện đúng những quy định, dẫn đến tình trạng nhiều lao động chưa đủ tuổi thành niên phải làm những công việc vất vả, nguy hiểm, độc hại, làm việc quá nhiều giờ, mức thù lao thấp

3. Xác định tầm quan trọng của công tác bảo vệ, chăm sóc và giáo dục trẻ em, những năm qua, các cấp ủy đảng, chính quyền, cơ quan, ban, ngành trên địa bàn tỉnh Quảng Trị luôn chú trọng thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về trẻ em, xác định đây là nhiệm vụ quan trọng trong kế hoạch phát triển kinh tế- xã hội của địa phương.

4. Tại Quảng Trị, tuy không có con số thống kê cụ thể về sự lạm dụng sức lao động hoặc vi phạm pháp luật nghiêm trọng trong việc sử dụng lao động chưa thành niên nhưng điều dễ nhận thấy, lao động chưa thành niên của tỉnh tập trung vào các công việc chính là làm ở các làng nghề, làng nghề truyền thống.

Chương 3

ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ TỔ CHỨC THỰC HIỆN VỀ BẢO VỆ QUYỀN CỦA LAO ĐỘNG CHƯA THÀNH NIÊN TẠI TỈNH QUẢNG TRỊ

3.1 Định hướng hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị

3.1.1. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị phải quán triệt sâu sắc và thể chế hoá đầy đủ các đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về bảo vệ người lao động nói chung và lao động chưa thành niên nói riêng

3.1.2. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị phải đáp ứng yêu cầu từ hội nhập kinh tế quốc tế

3.1.3. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị phải đảm bảo tính hợp hiến, hợp pháp, tính thống nhất, đồng bộ, khả thi trong hệ thống pháp luật

3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị

3.2.1. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên

Thứ nhất, cần chuẩn hóa các khái niệm trong các văn bản quy phạm pháp luật

Thứ hai, sửa đổi, bổ sung nội dung cụ thể để bảo đảm thực hiện đúng các tiêu chuẩn lao động quốc tế về việc sử dụng lao động dưới 15 tuổi, đặc biệt là trường hợp sử dụng lao động dưới 13 tuổi

Thứ ba, để Bộ luật lao động 2019 sớm đi vào đời sống, ngoài việc tuyên truyền luật, còn cần nhanh chóng ban hành các văn bản hướng dẫn

3.2.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị

Một là, Ủy ban nhân dân các cấp cần ban hành những chương trình, kế hoạch cụ thể để phối hợp với các doanh nghiệp, công đoàn, các tổ chức xã hội, gia đình và cộng đồng cùng thực hiện về bảo vệ quyền và lợi ích của lao động chưa thành niên

Hai là, tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát việc chấp hành pháp luật, chính sách liên quan đến quyền của lao động chưa thành niên

Ba là, truyền thông, nâng cao nhận thức về quyền của lao động chưa thành niên cho các cơ quan nhà nước, đoàn thể xã hội, tổ chức công đoàn, đoàn thanh niên, người sử dụng lao động, trường học, các cơ quan thông tin đại chúng, gia đình và người chưa thành niên

Kết luận chương 3

Qua nghiên cứu chương 3, chúng tôi rút ra một số kết luận như sau:

Thứ nhất, hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị theo các định hướng sau đây:

Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của người lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị phải quán triệt sâu sắc và thể chế hoá đầy đủ các đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về bảo vệ người lao động nói chung và lao động chưa thành niên nói riêng

Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị phải đáp ứng yêu cầu từ hội nhập kinh tế quốc tế

Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị phải đảm bảo tính hợp hiến, hợp pháp, tính thống nhất, đồng bộ, khả thi trong hệ thống pháp luật

Thứ hai, hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị đều được xây dựng và bám sát vào những định hướng đã được đề ra, cụ thể:

- Giải pháp hoàn thiện pháp luật về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên, gồm các giải pháp:

Một là, cần chuẩn hóa các khái niệm trong các văn bản quy phạm pháp luật.

Hai là, sửa đổi, bổ sung nội dung cụ thể để bảo đảm thực hiện đúng các tiêu chuẩn lao động quốc tế về việc sử dụng lao động dưới 15 tuổi, đặc biệt là trường hợp sử dụng lao động dưới 13 tuổi.

Ba là, để Bộ luật lao động 2019 sớm đi vào đời sống, ngoài việc tuyên truyền luật, còn cần nhanh chóng ban hành các văn bản hướng dẫn

- Giải pháp nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện về bảo vệ quyền của lao động chưa thành niên tại tỉnh Quảng Trị

Một là, Ủy ban nhân dân các cấp cần ban hành những chương trình, kế hoạch cụ thể để phối hợp với các doanh nghiệp, công đoàn, các tổ chức xã hội, gia đình và cộng đồng cùng thực hiện về bảo vệ quyền và lợi ích của lao động chưa thành niên.

Hai là, tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát việc chấp hành pháp luật, chính sách liên quan đến quyền của lao động chưa thành niên.

Ba là, truyền thông, nâng cao nhận thức về quyền của lao động chưa thành niên cho các cơ quan nhà nước, đoàn thể xã hội, tổ chức công đoàn, đoàn thanh niên, người sử dụng lao động, trường học, các cơ quan thông tin đại chúng, gia đình và người chưa thành niên.

KẾT LUẬN

Lao động chưa thành niên luôn được xác định là một chủ thể đặc biệt trong các quan hệ pháp luật lao động Việt Nam. Nhà nước Việt Nam là Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa - trong đó các quyền của con người nói chung và các quyền lao động của người chưa thành niên nói riêng sẽ luôn được bảo đảm và được thực thi nghiêm chỉnh trong cuộc sống. Tuy nhiên, những khó khăn trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước cùng những tác động mang tính tiêu cực của mặt trái nền kinh tế thị trường, sự thiếu hoàn thiện của hệ thống pháp luật lao động và một bộ phận không nhỏ trong đội ngũ các cán bộ, công chức còn thiếu ý thức cũng như tinh thần trách nhiệm chưa cao khiến cho việc ghi nhận cũng như việc bảo đảm thực thi các quyền của lao động chưa thành niên còn những tồn tại và hạn chế nhất định, thậm chí mức độ xâm hại đối với các quyền của lao động chưa thành niên trong thời gian qua đã khiến dư luận phải vào cuộc và vấn đề đã trở thành một chủ đề nóng bỏng, thu hút sự quan tâm của toàn thể xã hội.

Bên cạnh những tồn tại trên, về cơ bản chúng ta phải thừa nhận rằng đời sống xã hội của đất nước ta trong thời kỳ đổi mới đã ngày một tốt hơn, các quyền của con người nói chung và các quyền của lao động chưa thành niên nói riêng ngày được đáp ứng một tốt hơn. Nghị quyết số 48-NQ/TW ngày 24.5.2005 của Bộ chính trị được triển khai và đi vào cuộc sống đã thực sự làm thay đổi đất nước ta một cách tích cực trên nhiều phương diện, trong đó việc hoàn thiện hệ thống pháp luật cũng như đổi mới căn bản cơ chế xây dựng và thực hiện pháp luật... đã và đang góp phần tăng cường hiệu quả của pháp luật nói chung cũng như của pháp luật lao động nói riêng nhằm thực hiện và bảo vệ tốt hơn nữa các quyền của lao động chưa thành niên trong thời gian tới. Tuy nhiên, pháp luật tuy là yếu tố quan trọng không thể thiếu, nhưng không phải là yếu tố duy nhất bảo đảm cho quyền của lao động chưa thành niên được hưởng thụ các quyền của mình. Ở đây, cần tích cực thúc đẩy phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội ở những khu vực lạc hậu, đói nghèo; nâng cao nhận thức, hiểu biết về chính sách pháp luật của những người sử dụng lao động chưa thành niên; tăng cường truyền thông về những thiệt thòi cũng như hệ lụy nghiêm trọng từ việc sử dụng lao động chưa thành niên trái quy định của pháp luật... Bên cạnh sự hỗ trợ từ phía các cơ quan chức năng, quan trọng nhất là mỗi bậc phụ huynh cũng cần tự thay đổi nhận thức, để con em mình được phát triển trong một môi trường phù hợp, hạn chế đến mức thấp nhất những thiệt thòi cho con trẻ.